

Державний комітет архівів України
Центральний державний архів зарубіжної україніки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЦДАЗУ

_____ В. Г. Берковський

“ ___ ” _____ 201__ р.

ПАМ'ЯТКА

**«Організація пошуку документів архівної україніки через
Інтернет-ресурси»**

Укладач: ПАПАКІН А.Г., к.і.н.,
начальник відділу використання
інформації документів ЦДАЗУ

СХВАЛЕНО

Протокол № 8
засідання науково-методичної
ради ЦДАЗУ
від «27» жовтня 2013 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Загальні засади	4
1.1. Поняття «архівної україніки»	4
1.2. Мета пошуку документів україніки в мережі Інтернет	5
1.3. Місце мережі Інтернет у пошуковій роботі	6
Розділ 2. Архівна україніка в мережі Інтернет	7
2.1. Пошукові засоби мережі Інтернет.....	7
2.2. Рівні подачі інформації про архівні документи у мережі Інтернет	8
Розділ 3. Пошук україніки в он-лайн базах даних	11
3.1. Ознайомлення з базою даних.....	11
3.2. Організація пошуку україніки в он-лайн базі даних	11
3.3. Пошук архівної україніки у інших джерелах інформації в мережі Інтернет	13
Розділ 4. Відбір інформації та її оформлення	13
Література	17
 Додатки:	
А. Приклад загальної інформації про документи архіву в мережі Інтернет...	18
Б. Приклад структурованої інформації про документи архіву в мережі Інтернет	19
В. Приклад опису, розміщеного в мережі Інтернет	21
Г. Приклад архівного документа, розміщеного в мережі Інтернет	22

Вступ

Відповідно до свого Положення, Центральний державний архів зарубіжної україніки (ЦДАЗУ) є координаційним центром з питань роботи з документами україніки, що зберігаються в інших державних архівах, державною архівною установою, що зберігає оригінали і копії документів, що були вивезені за кордон чи створені за кордоном, але відбивають події історії України і українського народу, отримує і систематизує інформацію щодо документів історико-культурної спадщини України, що знаходяться за кордоном та документів іноземного походження, що стосуються історії України. Відповідно до рішення колегії Державного комітету архівів України від 17 грудня 2007 р. та Державної програми розвитку архівної справи на 2006–2010 рр., завданням ЦДАЗУ є пошук і реєстрація документів зарубіжних архівних установ, дефінованих як «архівна україніка».

Пам'ятка «Організація пошуку документів архівної україніки через Інтернет-ресурси» складена для працівників ЦДАЗУ, що здійснюють пошук архівної україніки через мережу Інтернет. Пам'ятка має на меті визначення поняття «архівна україніка», мети її пошуку в зарубіжних архівних установах, визначення місця мережі Інтернет у пошуку документів україніки, ознайомлення з основними пошуковими засобами мережі Інтернет, основними принципами роботи з пошуку архівної україніки через всесвітню мережу, відбору інформації та оформлення виявлених даних.

Оскільки мережа Інтернет, інформатизація суспільства і комп'ютеризація архівної справи розвиваються дуже швидкими темпами, пам'ятка має на меті зорієнтувати працівника архіву в принципах роботи з пошуку україніки в мережі Інтернет, навчити пошуку не лише документів архівної україніки, а й електронних каталогів, баз даних та ін. джерел, де може бути розміщена інформація про документи україніки.

Розділ 1. Загальні засади

1.1. Поняття «архівної україніки»

Поняття «україніка» було запроваджено наприкінці 10-х – 20-х рр. ХХ ст. для позначення документів українського походження в зарубіжних (переважно російських) архівосховищах, які було необхідно повернути (у оригіналах чи копіях) до України. Поширення терміну «україніка» на всю бібліотечну, архівну та музейну документальну спадщину України у 90-х рр. ХХ ст. призвело до появи терміну «архівна україніка», що використовувався для позначення документів, які виникли в Україні та поза її межами, що стосуються різних аспектів історії України та представників українського народу. Концепція створення та функціонування Національного реєстру «Архівна україніка» (К., 2007), теоретичні та практичні рекомендації якого враховані при роботі з виявлення та реєстрації зарубіжної україніки, виділяє шість комплексів документів «архівної україніки», серед яких є документи, утворені в Україні й вивезені емігрантами або переміщені за її межі іншим шляхом, документи, утворені українцями в еміграції, документи, утворені в Україні зарубіжними установами й організаціями та документи, які містять інформацію про історичні події, що відбувались на території України, український народ, українців за кордоном.

Під час роботи над реєстром «Зарубіжні установи, що зберігають архівну україніку» (далі – реєстр «Архівна україніка») під терміном «архівна україніка» розуміють документи українського походження, як створені в Україні та вивезені за її межі, так і створені за кордоном представниками українського народу, а також архівні документи іноземного походження, що стосуються історії України, українців за кордоном, зв'язків України з іноземними країнами і народами та ті, що містять відомості про Україну та українців. Тобто це не лише документи українських органів влади, військових формувань, установ, організацій, об'єднань людей, не лише особові фонди українців, а й документи іноземних органів влади, установ,

організацій, осіб тощо, які містять будь-які відомості про Україну в сучасних її межах, про український народ (не лише етнічних українців, а й представників інших націй, що населяли і населяють Україну, а також українців за кордоном), про українську культуру, науку, освіту.

1.2. Мета пошуку документів україніки в мережі Інтернет

Актуальність пошуку архівної україніки визначається необхідністю розширення джерельної бази історії України за рахунок документів, які створені українцями чи містять відомості з української історії, що зберігаються у закордонних архівосховищах. Комплектування НАФ оригіналами або копіями документів україніки входить у сферу особливої турботи держави: Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи України» декларує участь держави у забезпеченні поповнення НАФ документами культурної спадщини України, що знаходяться за кордоном та документами іноземного походження, які стосуються України, пріоритетний порядок їх виявлення, взяття на облік, повернення, придбання, копіювання (ст. 5).

Пошук інформації про документи українського походження та таких, що містять відомості про Україну, має на меті виявлення і реєстрацію важливих для історії України і українського народу документи. Це дає змогу визначити місця зберігання документів з історії українського народу за кордоном, дає інформацію про державні архівні установи та приватні архіви, що містять документи україніки, та уявлення про документи, що в них зберігаються. Узагальнення таких відомостей у реєстрі (базі даних) зарубіжної архівної україніки, по-перше, допоможе дослідникам історії України зорієнтуватися у масиві документів україніки, що зберігається за кордоном; по-друге, дасть державним архівним установам змогу замовляти копії конкретних документів для включення їх у НАФ та дозволить державі

вести переговори про передачу (повернення) до України найбільш важливих документів, що зберігаються за кордоном.

1.3. Місце мережі Інтернет у пошуковій роботі

Науково-пошукова робота з виявлення архівної україніки включає в себе роботу з:

а) друкованими збірками документів, путівниками, анотованими реєстрами та ін. довідниками, статтями тощо;

б) документами, описами, базами даних, путівниками тощо, опублікованими у мережі Інтернет;

в) каталогами, тематичними переліками документів, описами і документами безпосередньо у архівних установах.

Як показую вітчизняна і міжнародна практика, найбільш ефективним шляхом є безпосереднє виявлення документів у зарубіжних архівах. Інформація, що міститься у друкованих виданнях, може теж бути надзвичайно важливою для укладення реєстру зарубіжної україніки. Тим не менш, архівні служби певних держав чи окремі архівні установи можуть публікувати у мережі Інтернет стільки ж, або ж навіть більше відомостей, ніж містяться у паперових виданнях.

Необхідність пошуку архівної україніки через мережу Інтернет викликана різними причинами. З одного боку, це обмежені можливості архіву щодо безпосереднього виявлення україніки у архівних установах інших держав, а з іншого – неповні дані щодо складу і змісту фондів архівних установ окремих країн, що містяться у друкованих виданнях, можливість їх доповнення даними, опублікованими у електронному вигляді. Разом з тим, не так багато архівних установ світу надають інформацію про свої документи у мережі Інтернет, і лише одиниці представляють у мережі інформацію про повний зміст загальнодержавного архівного фонду. Тим не менш, із

зростання інформатизації суспільства все більше інформації про архівні документи буде з'являтися у всесвітній мережі, тому такий напрямок пошуку архівної україніки є надзвичайно перспективним. Однак слід пам'ятати, що виявлення архівної україніки повинно бути комплексним, тобто отримані з мережі Інтернет відомості слід доповнювати даними з друкованих путівників, збірок документів, статей, а при можливості – виявляти україніку в самих архівах.

Розділ 2. Архівна україніка в мережі Інтернет

2.1. Пошукові засоби мережі Інтернет

Наприкінці 90-х рр. ХХ ст. зі швидкими темпами розвитку інформатизації суспільства, комп'ютеризації архівів та впровадження інформаційних технологій у архівну справу роль мережі Інтернет у архівній галузі значно зростає. Архівні служби та окремі установи різних країн отримали можливість публікувати у електронній мережі інформацію про архіви та їх фонди, доступну для користувачів, які не мали доти змоги довідатися про неї.

З 2000 р. Держкомархівом України ведеться опрацювання бібліографії довідкових видань категорії «архівна україніка». На веб-порталі Держкомархіву в розділі «Архівна україніка» представлено бібліографію видань, присвячених архівній україніці у Канаді, Польщі, США, ФРН, Чехії, Австрії, інших країнах світу, найважливіші з яких опубліковано на порталі в електронному вигляді. У розділі «Архіви в світі» на веб-порталі подано також відомості про зарубіжні архівні служби та установи з їх електронними адресами.

Головним джерелом відомостей про склад і зміст архівів певної держави, що міститься у мережі Інтернет, є офіційний веб-ресурс державної архівної служби цієї держави. На ньому повинна бути представлена інформація про архівну систему держави, документи, що належать до

національного (державного) архівного фонду, про окремі архіви тощо. При наявності загальнодержавних електронних баз даних на веб-сайті державної архівної служби розміщують посилання на неї. У випадку церковних, приватних та інших недержавних архівів слід звернутися до веб-сайту власника архівної колекції, де і шукати інформацію щодо наявності у архіві документів українки.

Розміщені у мережі Інтернет бази даних, каталоги, переліки фондів, документів, можуть поєднувати відомості з кількох архівів, об'єднаних за певним принципом (підпорядкування – Федеральні архіви Російської Федерації, територіальною близькістю – База даних архівів Кракова).

Деякі архівні установи мають власні веб-сайти, де представлені загальні відомості про установу та її документи, переліки фондів, іноді електронні варіанти описів, путівників, власні електронні каталоги чи бази даних.

Перед початком пошуку слід ознайомитися з усіма можливими джерелами інформації, представленими у мережі Інтернет, виявити серед них найбільш інформативне, з якого почати пошук, і доповнити отримані відомості з інших джерел.

2.2. Рівні подачі інформації про архівні документи у мережі Інтернет

Інформація про вміст фондів того чи іншого архіву може бути більш чи менш повною, зважаючи на багато критеріїв, серед яких: рівень інформатизації тієї чи іншої держави (регіону); ступінь відкритості архівів для громадськості; рівень технічної оснащеності того чи іншого архіву; затребуваність інформації про фонди тієї чи іншої архівної установи; завдання, що ставились людьми, які подали інформацію про документи архіву в мережу Інтернет та багато інших. Через це, попри наявність загальних стандартів архівного описування, рівні подачі інформації про вміст фондів архівів відрізняються не лише у різних архівних установ, але й у

різних державах і регіонах. Отже, інформацію про документи архівів, представлену у мережі Інтернет, можна умовно поділити на такі рівні:

1) Загальна інформація про документи архіву (Додаток А). Це найнижчий рівень, на якому повідомляється лише найнеобхідніша для дослідника інформація про вміст фондів архіву: профіль документів, їх хронологічні межі, загальна кількість фондів чи одиниць зберігання. Передбачається, що ближче ознайомлення з фондами архіву повинно відбутися під час візиту до архівної установи.

Загальна інформація про фонди архіву може бути доповнена зазначенням номерів фондів чи їх структурних підрозділів, у яких зберігаються документи певної тематики.

2) Структурована інформація про документи архіву – це інформація про вміст архівних фондів певної установи, подана відповідно до певної структури. Це може бути простий чи анотований перелік фондів, путівник по архіву, довідник про документи архіву певної тематики чи певного типу, опис фондів архіву. **Перелік фондів архіву (Додаток Б, 1)** дає конкретну інформацію про документи архівної установи. Він може бути тематичним (фонди установ, організацій, особові фонди тощо), або ж заснованим на загальній нумерації фондів, прийнятій у тій чи іншій архівній установі. Часто перелік, окрім назви фонду, містить інформацію про загальну кількість од. зб., хронологічні межі та ін. елементи описування. **Анотований перелік фондів (Додаток Б, 2)** – перелік фондів, доповнений анотаціями про зміст документів того чи іншого фонду. Цей рівень подачі інформації є найбільш оптимальним для укладання реєстру «Архівна україніка», яка теж є по суті анотованим реєстром фондів, оскільки може містити, крім елементів, поданих у звичайному переліку фондів, ще й характеристику документів фонду, перелік структурних одиниць фонду нижчого порядку (підфонди,

описи, серії), окремих (особливо цінних, унікальних, цікавих досліднику) документів, інформацію про фондоутворювача та деякі ін. елементи описування.

3) *Опис справ фонду.* Опис дає уявлення про справи чи інші одиниці зберігання того чи іншого фонду, з заголовків яких можна почерпнути інформацію про наявність у них документів україніки. Дані з опису дозволяють дати найбільш повну інформацію про наявність документи україніки в тому чи іншому фонді при укладанні реєстру «Архівна україніка»: зазвичай опис містить дані про кількість од. зб., хронологічні межі, передмову, що дає інформацію про фондоутворювача, а перелік справ у описі може лягти в основу анотації до фонду. Однак це можливо лише у випадку, коли заголовки справ відображають їх зміст (*Додаток В, 1*), у іншому випадку, коли інформації з заголовку замало, щоб віднести чи не віднести наявні у ній документи до україніки (*Додаток В, 2*), бажано звернутися до перегляду документів справи (якщо є підстави вважати, що там дійсно можуть бути документи україніки).

4) *Архівні документи (Додаток Г).* Архівні служби і установи окремих держав публікують у мережі Інтернет не лише інформацію про фонди, але й самі документи. Вони можуть бути виставлені у електронному вигляді як для ознайомлення та інформування (документальні виставки, тематичні підбірки), так і для користування (зазвичай, з обмеженнями щодо копіювання). Сам документ є найнижчим рівнем описування і дає максимум підстав для включення (чи не включення) його до реєстру. Тим не менш, публікація архівного документа у мережі Інтернет не завжди дає максимум інформації про фонд та установу, до яких він належить. Хоча вихідні дані документа (номер фонду, опису, од. зб.) при публікації зазвичай подаються,

інша інформація про фонд, в якому зберігається публікований документ (назва, хронологічні межі, кількість од. зб. тощо), часто відсутня.

Розділ 3. Організація пошуку україніки в он-лайн базах даних

3.1. Ознайомлення з базою даних

Перед початком пошуку архівної україніки в електронній базі даних слід дізнатися про таке:

1) *репрезентативність* бази – скільки архівних установ, фондів, справ чи документів представлені у ній, який відсоток від загальної можливої кількості це становить;

2) її *інформативність* – яка інформація подається у ній, на якому рівні здійснено описування;

3) *критерії пошуку* – можливість перегляду всіх документів, представлених у базі, або пошук лише за певними критеріями, гаслами;

4) *оновлення даних* – чи передбачається доповнення бази даних новими відомостями, оновлення старих даних і коли.

Така інформація зазвичай подається у вступній статті, що пояснює, для чого створено базу даних.

3.2. Пошук україніки в он-лайн базі даних

При пошуку архівної україніки через мережу Інтернет слід діставати максимальну кількість інформації, що трапляється. Тому при роботі з базою даних недостатньо просто здійснювати пошук за кількома критеріями (наприклад, «Україна», «український»), необхідно за можливості переглянути всю представлену у базі інформацію і вибрати з неї те, що відноситься до профілю україніки. Для цього слід скласти список архівів та/або фондів, представлених у базі, в якому по мірі поступу відмічати ті, що

були переглянуті для запобігання повторного перегляду (виняток становлять дані, що оновлюються).

Якщо база даних не надає можливості перегляду всього змісту, слід визначитися з критеріями пошуку. Такі критерії, закладені у базу даних (як ключові слова, за якими здійснюється пошук), можуть бути доступними для перегляду – тоді вибір здійснюється серед них. В цьому випадку теж слід занотовувати, за якими критеріями вже було здійснено пошук.

Якщо такої можливості немає, слід самому обрати критерії пошуку та гасла, що вводяться у пошукове поле бази даних. Для цього необхідно знати: 1) загальну інформацію про вміст документів архіву, представленого у базі даних; 2) хронологічні межі, географічну належність та інші історичні аспекти документів україніки, що могли потрапити до архіву.

Наприклад, пошук здійснюється у електронній базі даних Національного цифрового архіву Польської Республіки, в якій представлені аудіовізуальні документи XIX–XXI ст. переважно польського походження. Оскільки у 1918–1939 рр. західноукраїнські землі входили до складу Польщі, одним з критеріїв пошуку україніки повинні стати географічні назви населених пунктів Галичини і Волині, що входили у цей час до складу території Польщі.

Слід пам'ятати, що іноземні бази даних складені переважно національними мовами, якими і здійснюється пошук. Крім того, необхідно врахувати технічні аспекти функціонування бази даних, такі як можливість пошуку за частиною слова (часто замість пропущених літер гасла пошуку ставиться астериск – *), необхідність використовувати спеціальні літери іноземних мов (ß, č, ï, ó, ł, ŝ, ъ, ѓ тощо) та ін.

3.3. Пошук архівної україніки у інших джерелах інформації в мережі Інтернет

Окрім он-лайн баз даних архівних установ і служб, що містять анотації до фондів чи документів певної установи, інформацію про документи архівної україніки можна здобути з таких джерел:

- а) архівні документи, опубліковані у мережі Інтернет (на веб-сайтах архівних установ чи з посиланнями на архівні установи);
- б) описи фондів, опубліковані у мережі Інтернет;
- в) оцифровані довідники, путівники, тематичні збірки і переліки документів;
- г) наукові публікації, що базуються на архівних документах.

Робота над цими джерелами інформації майже нічим не відрізняється від роботи з тими ж джерелами на паперових носіях, тобто повинна складатися з ознайомлення з усім змістом документа, відбору на фіксації відомостей про україніку, пошуку додаткових даних.

Розділ 4. Відбір інформації та її оформлення

Як зазначено вище, при пошуку архівної україніки через мережу Інтернет слід діставати максимальну кількість інформації, що трапляється. Це само стосується і відбору інформації. Слід пам'ятати, що незалежно від виконуваної в даний момент роботи, завданням дослідника архівної україніки є здобуття якомога більш повної інформації про документи з історії України у певній архівній установі, а потім – і у певній державі в цілому. Навіть якщо метою роботи є укладення простого переліку установ чи фондів установ, що зберігають архівну україніку, бажано за наявності більш детальної інформації зберігати її для подальшої роботи. Якщо анотація, наприклад, містить дані про умови репродукування чи номер справи, де міститься цікавий документ, але поточна робота не вимагає цього – все одно така інформація зберігається, щоб полегшити роботу наступнику (або й собі,

якщо, наприклад, після укладення реєстру науково-методична рада прийме рішення про доповнення анотацій додатковою інформацією щодо копіювання).

Для потреб поширення інформації про архівні фонди у 1999 р. було розроблено та впроваджено міжнародний стандарт архівного описування ISAD (G), адоптований пізніше різними країнами світу. Його положення застосовуються у багатьох базах даних архівних фондів, що опубліковані у мережі Інтернет. Цей стандарт взятий за основу вітчизняного стандарту архівного описування (ДСТУ 4331:2004 «Правила описування архівних документів (ISAD (G): 1999, NEQ)»), на якому засновуються схеми описання документів зарубіжної архівної україніки, представлені у Концепції створення та функціонування Національного реєстру «Архівна україніка» (УНДІАСД, 2007) та Плані реєстру «Зарубіжні установи, що зберігають архівну україніку» (ЦДАЗУ, 2010). На сьогодні схема включає такі поля: повна назва установи (українською та мовою оригіналу) (заголовок); контактні дані установи; коротка історія створення та діяльності архіву; характеристика фондів установи та історія комплектування документами архівної україніки та перелік фондів установи, що містять документи україніки, в т. ч.: назва фонду українською мовою (підзаголовок), шифр фонду/документа (п. 1), повна назва фонду мовою оригіналу (п. 2), хронологічні межі фонду (п. 3), обсяг фонду (п. 4), інформація про фондоутворювача (п. 5), зміст фонду з акцентом на документи архівної україніки (п. 6), мови документів (п. 7), пошукові засоби (п. 8), примітки (п. 9).

Однак зібрані відомості про архівну україніку можуть бути використані не лише для анотованого пофондового реєстру, а для картотеки чи бази даних на документи архівної україніки за кордоном. Відповідно схема оформлення знайденої інформації може доповнюватися такими пунктами як «Умови доступу до документа», «Умови репродукування», «Тип носія»,

«Фізичні характеристики» тощо. Тому завданням співробітника архіву є здобуття найбільш повної інформації про документ україніки, що був виявлений у зарубіжній архівній установі через мережу Інтернет.

Відповідно до структури подачі інформації, дані про документи зарубіжної україніки можна використати різною мірою. Інформацію, отриману з загальної інформації про архів, можна використати для аналізу можливості перебування документів україніки в даній архівній установі, але її ще замало для укладення реєстру архівної україніки.

Перелік фондів зазвичай не дає достатньо інформації, щоб віднести його документи до україніки. Дані з простого переліку фондів можна використати лише в тому випадку, коли весь фонд відноситься до україніки (є фондом української установи, організації, особовим фондом українця чи є колекцією документів, створеною в Україні чи що містить відомості про Україну), або ж для доповнення вже існуючих даних про вміст цього фонду.

Анотації, вміщені у анотованих переліках фондів чи базах даних, розміщених у мережі Інтернет, є оптимальною інформацією для включення до реєстру «Архівна україніка». Якщо дані з цих джерел відповідають вимогам оформлення анотацій до реєстру (тобто містять назву і номер фонду, крайні дати документів, кількість одиниць зберігання фонду, інформацію про фондоутворювача, про документи фонду та мови цих документів), іноді достатньо лише впорядкувати ці дані відповідно до структури анотації до реєстру «Архівна україніка». Однак цієї інформації може бути недостатньо для іншого (більш специфічного) рівня описування, наприклад, укладання бази даних чи карткового каталогу документів (а не фондів) зарубіжної україніки.

Опис фонду має основні дані, щоб в разі виявлення серед заголовків справ фонду інформації про Україну включити його до реєстру: назву фонду, крайні дати документів, кількість одиниць зберігання, відомості про документи, що в них містяться. У передмові до опису зазвичай подається

біографія чи історія установи-фондоутворювача, історію надходження документів до архівної установи, яку можна розмістити у пункті «Інформація про фондоутворювача» (п. 5).

Інформацію, отриману з опублікованого у мережі Інтернет архівного документа, можна використати як для реєстру «Архівна україніка», так і для бази даних чи карткового каталогу документів україніки. При цьому, якщо опублікований документ не містить інформації щодо фонду, до якого належить, цю інформацію треба дістати з інших джерел.

Слід прагнути до максимально повного висвітлення інформації про архівну україніку, намагатися отримувати її з різних джерел з мережі Інтернет та доповнювати її інформацією з друкованих видань. Під кожною складеною анотацією на виявлений документ/фонд архівної україніки слід зазначати джерело інформації, тобто діючу електронну адресу, за якою можна буде перевірити чи доповнити отримані відомості (у реєстрі «Архівна україніка» – п. 8 «Пошукові засоби»).

Література

1. *Дубровіна Л. А.* Основні положення концепції комп'ютеризації архівної справи // Студії з архівної справи і документознавства. – Т. 3. – 1998. – С. 6–16.
2. Загальний міжнародний стандарт архівного описування ISAD(G). Друге видання. – К., 2001. – 48 с.
3. Інформатизація архівної справи // Вісник Державного комітету архівів. – 2000. – Вип. 3. – С. 154–155.
4. *Кисельова А.* Відкриті інформаційні ресурси архівного порталу України: структура, наповнення, моніторинг // Студії з архівної справи та документознавства. Т. 11. – К., 2004. – С. 58–70.
5. *Матяш І.* Концепція створення та функціонування Національного реєстру «Архівна україніка» // Студії з архівної справи та документознавства. Т. 15. – К., 2007. – С. 12–18.
6. *Селіверстова К.Т.* До проблеми впровадження у практику ISAD(G) 1994 і адаптації українських методик архівного описування до світових інформаційних систем. Загальний міжнародний стандарт архівного описування // Студії з архівної справи та документознавства. – Т. 2. – К., 1997. – С. 123–143.

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад загальної інформації про документи архіву в мережі Інтернет

Відділ III. Архів фінансів та надвірної палати
Архів надвірної палати

Abteilung 3
Finanz-und Hofkammerarchiv-Hofkammerarchiv
Johannesstraße, 6
A-1010, Wien
tel. 513-78-00

Архів надвірної палати заснований 1578 року. Найдавніші документи походять з XII ст. Фонди Архіву надвірної палати тематично розділені на 6 великих груп:

1. акти надвірної палати австрійської та німецької владної установи;
2. акти нижньо-австрійської палати;
3. акти надвірної комісії в гірничих та монетарних справах;
4. акти комерційних надвірних установ;
5. акти кредитних установ надвірної палати;
6. різне (в тому числі колекція карт і планів).

Архів має власну допоміжну бібліотеку (близько 10 тис. томів).

Відомості, що стосуються України, розпоршені в складі різних фондів і хронологічно, в основному, обмежені 2-ю пол. XVIII - початком XX століття.

Джерело: Україніка в збірках Австрії. Бібліотеки, архіви, музеї: Попередній анотований перелік [Електронний ресурс], режим доступу:

<http://www.archives.gov.ua/ArchUkr/austria.php>

Приклад використання (Інформація ЦДАЗУ про архіви Республіки Австрія, що зберігають документи з історії України):

3. Finanz- und Hofkammerarchiv (Архів фінансів та казначейства)

Заснований у 1578 р. архів є найстарішим у Австрії, існував довгий час як архів Надвірної канцелярії монархії Габсбургів; у 1945 р. його було об'єднано з архівом фінансів, який виник у 1892 р. Архів складається організаційно з двох підрозділів: фінансового архіву та архіву надвірної палати. Значна частина фондів пов'язана з розвитком промислових підприємств, в т.ч. у Галичині та на Буковині.

Приклад структурованої інформації про документи архіву в мережі Інтернет

1) Перелік фондів:

ПОСОЛЬСТВО УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ В ГЕРМАНИИ. Берлин.
1918–19??

Ф. Р-5889, 1 оп., 36 ед. хр., 1918–1926

Джерело: Материалы ГА РФ (перечень фондов): Документы по истории белого движения и эмиграции. ФОНДЫ ЭМИГРАНТСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ И ОРГАНИЗАЦИЙ, ДЕЙСТВОВАВШИХ В РАЗНЫХ СТРАНАХ. ГЕРМАНИЯ [Електронний ресурс], режим доступу: http://www.garf.ru/4803_white.htm

Приклад використання (реєстр «Зарубіжні установи, що зберігають архівну україніку»):

1. Посольство Української Народної Республіки в Німеччині, Берлін

1. Ф. Р-5889

2. Посольство Украинской Народной Республики в Германии, Берлин

3. 1918–1926

4. 36 од. зб.

(5.–7. пункти потребують доповнення з інших джерел)

2) Анотований перелік фондів:

Archiwum Akt Nowych ul. Hankiewicza 1 02-103 Warszawa tel: (22) 58 93 118 fax: 58 93 001 email: sekretariat@aan.gov.pl www.aan.gov.pl		nr zespołu: 63 / 0	Karta: A												
Nazwa główna: Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie		Dział: stowarzyszenia i związki kategoria: środowiskowe													
Inne nazwy zespołu/twórcy:		Pomoce archiwalne: inwentarz książkowy													
daty: 1919-1939	1919 - 1939	Język: Dostęp: tak													
<table border="1"> <tr> <td>Rozmiary:</td> <td>j.a.</td> <td>mb.</td> </tr> <tr> <td>ogółem kat. A:</td> <td>1283</td> <td>19.19</td> </tr> <tr> <td>opracowanych:</td> <td>1283</td> <td>19.19</td> </tr> <tr> <td>bez ewidencji:</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </table>		Rozmiary:	j.a.	mb.	ogółem kat. A:	1283	19.19	opracowanych:	1283	19.19	bez ewidencji:	0	0		
Rozmiary:	j.a.	mb.													
ogółem kat. A:	1283	19.19													
opracowanych:	1283	19.19													
bez ewidencji:	0	0													
ogółem kat. B: 0 0															
Dzieje twórcy: Zawartość: Składki członkowskie, porady prawne, 1931-1934, sygn. 1-6 Wydatki i oddłużanie związków samorządowych, 1924-1928, 1937, sygn. 7, 8 Wydawnictwa własne, m.in. tygodnik "Samorząd" i kwartalnik "Samorząd Terytorialny", 1936-1939, sygn. 9-23 Protokół posiedzenia Rady Związku Powiatów, 1935, sygn. 24. Działalność powiatowych związków samorządowych: sprawozdania, zestawienia, korespondencja, protokoły - powiaty z województw: - białostockiego, 1929-1939, sygn. 25-82; - kieleckiego, 1929-1939, sygn. 83-189; - krakowskiego, 1919-1939, sygn. 190-265; - lubelskiego, 1919-1939, sygn. 266-339; - lwowskiego, 1919-1939, sygn. 340-418; - łódzkiego, 1919-1925, 1929-1939, sygn. 419-502; - nowogrodzkiego, 1929-1939, sygn. 503-548; - poleskiego, 1929-1939, sygn. 549-591; - pomorskiego, 1919-1939, sygn. 592-714; - poznańskiego, 1919-1939, sygn. 715-877; - stanisławowskiego, 1929-1939, sygn. 878-926; - śląskiego, 1928-1939, sygn. 927-954; - tarnopolskiego, 1929-1939, sygn. 955-1007; - warszawskiego, 1929-1939, sygn. 1008-1126, - wileńskiego, 1929-1939, sygn. 1127-1185; - wołyńskiego, 1929-1939, sygn. 1186-1269.															

Джерело: SEZAM [Електронний ресурс], режим доступу:

http://baza.archiwa.gov.pl/sezam/iza.php?l=&mode=showzesp&zespoly_id=542

Приклад використання (реєстр «Зарубіжні установи, що зберігають архівну україніку»):

<p align="center">25. Союз повітів Республіки Польща у Варшаві</p> <ol style="list-style-type: none"> 63 Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie 1919–1939 1283 од. зб., 19,19 л. м. (потребує доповнення з інших джерел) Документи щодо діяльності повітових об'єднань самоуправління: звіти, співставлення, листування, протоколи з повітів воєводств: Львівського за 1919–1939 рр. (спр. 340–418); Станиславівського за 1929–1939 рр. (спр. 878–926), Тернопільського за 1929–1939 рр. (спр. 955–1007), Волинського за 1929–1939 рр. (спр. 1186–1269). Польська.
--

Приклад опису, розміщеного в мережі Інтернет

1) Інформативний заголовок справи:

60	1 - 2	MNO - hlavní štáb. Telegramy o výskytu, činnosti a postupu bojů Banderovců. Souhrné zprávy o činnosti Banderovců na území ČSR.
----	-------	---

Джерело: Archiv bezpečnostních složek A. Studijní ústav ministerstva vnitra (MV) Popis fondů [Електронний ресурс], режим доступу:

<http://www.abscr.cz/cs/pruvodce-po-fondech-a-sbirkach-a-popis-fondu>

Archiv bezpečnostních složek A. Studijní ústav ministerstva vnitra (MV) Prozatímní inventář k archivnímu fondu 307 Banderovci. – Praha 2008 [Електронний ресурс], режим доступу:

<http://www.abscr.cz/data/pdf/abs/inventar-307.pdf>

Приклад використання (реєстр «Зарубіжні установи, що зберігають архівну україніку»):

1. Бандерівці	
1.	307.
2.	Banderovci
3.	1946–1948
4.	115 од. зб.
5.	Документи з діяльності Служби народної безпеки Чехословаччини, яка діяла проти збройних загонів УПА, що через Чехословаччину перебиралися на Захід.
6.	Телеграми головного штабу Міністерства національної оборони про появу, діяльність і бойові виступи «бандерівців», інші документи про діяльність «бандерівців» у ЧСР (інформація з інших заголовків справ фонду доповнить цей пункт).
7.	Чеська.

2) Неінформативний заголовок справи:

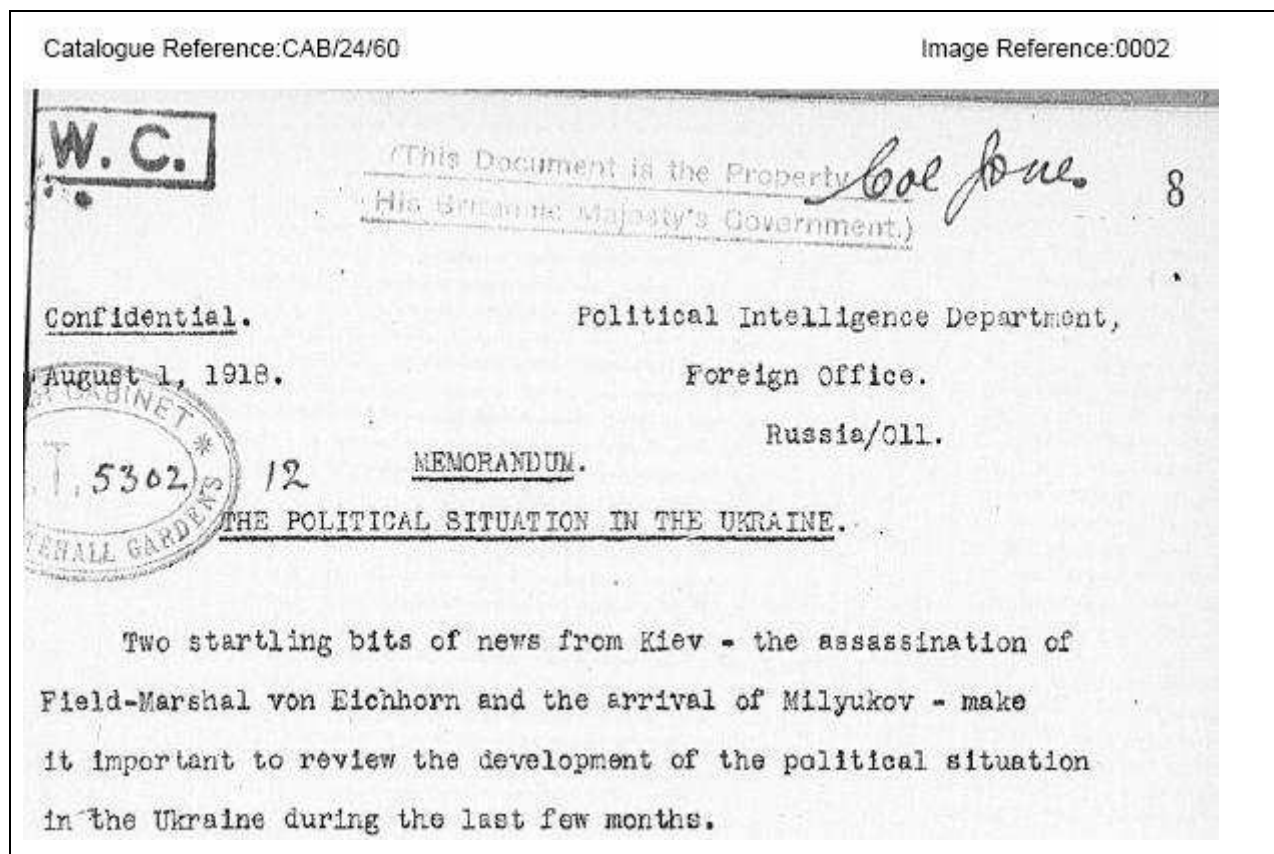
26.	22	Вырезки из газет	21 января- 4 июня 1927г.	16
-----	----	------------------	--------------------------------	----

Джерело: НАЦИОНАЛЬНЫЙ АРХИВ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ. КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ ПЕЧАТИ ПРИ НАРКОМАТЕ ВНУТРЕННЕЙ ТОРГОВЛИ БССР И ПРИ СОВЕТЕ НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ БССР. ФОНД № 17. ОПИСЬ №1 ДЕЛ ПОСТОЯННОГО ХРАНЕНИЯ. 1926-1928ГГ. [Електронний ресурс], режим доступу:

http://www.narb.by/rus/scient/lists/1_125/17_1

Додаток Г

Приклад архівного документа, розміщеного в мережі Інтернет

Джерело: National Archives. [Електронний ресурс], режим доступу:
<http://www.nationalarchives.gov.uk/documentsonline/DoLUserDownload/vprohorenko@tsdazu.govua/CAB/24/60/0/0002.pdf>